

Kiigi Teataja

Toimetus ja tallitus:

Gesti Ajutise Valitsuse
ruumides Tallinnas.

Slum

Ta tartuist nõuda.

Nr. 1

Kesknelalal, 27. novembril 1918.

Nr. 1

Ajutise Valitsuse määrus 19. novembrist 1918: Ajutise Valitsuse määrused astuvad jõusse „Kiigi Teatajas“ avaldamisega, kui määruses eneses teist tähtaega ära tähendatakse ei ole.

20 / 11

Manifest kõigile Gestimaa rahwastele.

Gesti rahwas ei ole aastajadade jookjul taotanud tungi iseseiswuse järele. Põlwest põlwe on temas leitud salajane lootus, et hoolimata pime-
dast orjaõõst ja mõõrast rahwaste wägiwallaswalit-
susest weel kord Gestis aeg tuleb, mil „kõik piirud
kahel otjal lausa lööwad lõkendama“ ja et „kord
Kalew koju jõuab oma lastel õnne tooma.“

Nüüd on see aeg täies.

Ennekuulmata rahwaste heiblus on Wene
tšaariiriigi pehastanud alustoeid põhjani purusta-
nud. Üle Sarmatia lagendiku laiutab end häwi-
tow korralagedus, ähwardades oma alla matta
kõiki rahwaid, kes endise Wene riigi piirides asu-
wad. Lääne poolt lähenewad Sakhamaa wõidu-
lad mäed, et Wenemaa pärandusest omale osa
nõuda ja kõige pealt just Balti mere rannamaid
oma alla wõtta.

Sel jaatuslikul tunnil on Gesti Maapäew kui
maa ja rahwa seaduslik esitaja, ühemeehele otu-
sele jõudes rahwawalitsuse alusel seiswate Gesti
poliitiliste parteidega ja organisatsioonidega, toe-
tades rahwaste enesemääramise õiguse peale, tar-
wikults tunnistanud, Gesti maa ja rahwa jaa-
tule määramiseks järgmisi otjustawaid samme
astuda:

Gestimaa tema ajaloolistes ja etnograafilistes
piirides kuulutatakse tänasest peale iseseiswaks de-
mokraatlikuks wabariigiks.

Iseseiswa Gesti wabariigi piiridesse kuulu-
wad: Harjumaa, Läänemaa, Järvamaa, Wiru-
maa ühes Narwa linna ja tema ümbruskonnaga,
Tartumaa, Võrumaa, Wiljandimaa ja Pärnu-
maa ühes Lääne mere saartega — Saare-, Hiu-
ja Muhumaa ja teistega, kus Gesti rahwas
juures enamuses põliselt asumas. Wabariigi
piiride lõpulik kindlaksmääramine Lätimaa ja
Wene riigi piiriäärsetes maakohdades jünib
rahwahääletamise teel, kui praegune ilmasõda
lõppenud.

Etähenдатud maakohdades on ainamaks
fõrgemaks ja korraldamaks mõimults Gesti Ma-
päewa poolt loodud rahwawõim Gestimaa
Päitmise Komitee näol.

Kõigi naabririikide ja rahwaste wastu tahab

Gesti wabariik täielikku poliitilist erapooletust pi-
dada, ja loodab ühtlasi kindlasti, et tema era-
pooletus nende poolst niisama ka täieliku era-
pooletusega wastatakse.

Gesti sõjawägi wähendatakse selle mää-
rani, mis isemise korra alalhoidmiseks tarwikil.
Gesti sõjamehed, kes Wene wägedes teeniwad,
kutsutakse koju ja demobiliseeritakse.

Kuni Gesti Ajutaw Kogu, kes üleü-
lise, otsekohe, salajase ja proportionalse hääle-
tamise põhjal kogu astub, maa walitsemise korra
lõpulikult kindlaks määrab, jääb kõik walitse-
mise ja seaduseandmise mõim Gesti Maapäewa
ja selle poolst loodud Gesti Ajutise Valitsuse kätte,
kes oma tegewuses järgmiste juhtumõ-
tete järele peab käima:

1. Kõik Gesti wabariigi kodanikud, usu,
rahwuse ja poliitilise ilmapaate peale waata-
mata, leiawad ühtlast kaitset wabariigi sea-
duste ja kohtute ees.

2. Wabariigi piirides elawatele rahwuslistele
wähemustele, wenelastele, sakslastele, rootslas-
tele, juutidele ja teistele kindlustatakse nende
rahwuskultuurilised autonomia õigused.

3. Kõik kodanikuwabandused, sõna-, trüki-, usu-,
koosolekute-, ühijuste-, liitude- ja streikidewaba-
dused, niisama isiku ja kodukohte puutumatus
peawad kogu Gesti riigi piirides määramata
maksma seaduste alusel, mida walitsus wiibi-
mata peab wälja töötama.

4. Ajutisele Walitsusele tehtakse ülesandeks
wiibimata kohtuasutusi jisse seada kodanikkude
julgeoleku kaitseks. Kõik poliitilised wangid tule-
wad otsekohe wabastada.

5. Linna- ja maakonna- ja wallaomawalitsuse
asutused kutsutakse wiibimata oma wägiwalselt
kattestatud tööd jatkama.

6. Omawalitsuse all seisew rahwamiilits tu-
leb awaliku korra alalhoidmiseks otsekohe elusse
kutsuda, niisama ka kodanikkude enesekaitse orga-
nisatsioonid linnades ja maal.

7. Ajutisele Walitsusele tehtakse ülesandeks
wiibimata seaduse-eelnõu wälja töötada maa-
liisimuse, töölisteliisimuse, toitlusasjanduse ja
rahaasjanduse liisimuste lahendamiseks laialistel
demokraatlistel alustel.

Gesti! Sa seisjad lootusrikka tulewiku lä-
mel, kus ja wabalt ja iseseiswalt oma saatust
wõid määrata ja juhtida! Uju ehitama oma
kodu, kus lord ja õigus walitseks, et olla wä-
riliheks lihtsaks kultuuraahwaste peres! Kõik
kodumaa pojad ja tütreid, ühtinagem kui üks mees
kodumaa ehitamise pühast tööst! Meie esivanemate
higi ja veri, mis selle maa eest walatud,
nouab seda, meie järeltulenad põlweid kohusta-
wad meid selleks.

Su üle Jumal walwatu
Ja mõtu rohkest õnnistat
Mis iial ette mõtad ja,
Mu kallid isamaa!

Elagu iseseisew demokraatiline Eesti wabariik.
Elagu rahwaste rahu!

Tallinnas, 24. weebr. 1918.

Eesti Maapäewa Wanemate
Nõukogu.

Maanõukogu otsus kõrgemast wõimust.

Eesti Maanõukogu otsustas 15./28. novembril
1917:

1) Eesti Maanõukogu tunnistab ennast Eesti-
maa ainjaks kõrgema wõimu kand-
jaks, kelle määruste ja korralduste järele Eesti-
maal tuleb käia, kuni Maanõukogu poolt demo-
kraatlike walimisejeaduse põhjal wiibimata kogu
kuhutatav Eesti Ajutaw Kogu kogu astub, et
Eestimaa riiklist korda kindlaks määrates maal
lõpulikku seadusandlist ja walitsus-
list wõimu luua.

2) Igasugused määrused, käsud ja dekreedid,
tulgu nemad kelle poolt tahes, on Eestimaa
kuni Eesti Ajutawa Kogu koguastumiseni maks-
wad ainultki jüis, kui Eesti Maanõukogu nemad
wõlja on kuulutanud, kuna wastasel korral neid
mitte ei tule täita.

3) Selts ajaks, kui Eesti Maanõukogu mitte
koos ei ole, antakse Maanõukogu juhatajale ja
Wanematekogule ühes Maawalitsusega, kui Eesti-
maa kõrgema wõimu esitajale, õigus rutulikka
määrusi ja käskusid Eestimaa elu korraldamiseks
wõlja kuulutada ja maksima panua, kuni Maa-
nõukogu kogu astudes nende määruste kohta
oma otsuse annab.

Wanematekogude otsus Pääste- komitee loomisest.

Maanõukogu Wanematekogude otsustas 19.
weebruari 1918:

Ajutada kolmeliikmeline Eestimaa Pääste-
komitee, kelle kätte kuni normalsete olude loomi-
seni kõik riiklik wõim anda. Päästekomitee liik-
meteks walida R. Pätz, J. Wilms ja R. Konil.

Päästekomitee päewakäsk Ajutise Walitsuse loomisest.

Päewakäsk nr. 5.

Eesti Ajutise Walitsuse kogu-
sead on järgmine:

1. Ministrite nõukogu esimees ja siseminister
Konstantin Pätz.

2. Ministrite nõukogu abiesimees ja kogu-
minister Jüri Wilms.

3. Välisminister Jaan Poska.

4. Sõjaminister kindralstaabi oberst Andres
Larka.

5. Raha- ja riigivaranduste minister Ju-
han Püki.

6. Raubandus- ja tööstusminister Pätz.

7. Põllutöö- ja tootlusminister Jaan
Raamot.

8. Teedeminister Ferdinand Peter-
son.

9. Töö- ja hooletandmise minister Wil-
lem Maasik.

10. Haridusminister Peeter Põld.

11. Saksa rahwusajade minister —aju-
tiselt waba.

12. Rootsi rahwusajade minister —aju-
tiselt waba.

13. Wene rahwusajade minister —aju-
tiselt waba.

Tallinn, 24. webruar 1918.

Maapäewa Wanemate Nõukogu nimel:

Eestimaa Päästekomitee.

Eesti Ajutine Walitsus Eestimaa rahwastele.

Eesti Maapäewa Wanemate Nõukogu kuulut-
as 24. webruaril j. a. manifesti läbi Eesti ise-
seiswaks demokraatlikeks wabariigiks ja andis kõr-
gema wõimu kolmeliikmelise päästekomitee kätte,
kes Eesti Ajutise Walitsuse kogu seadis ja wõlja
kuulutas. Eesti Ajutise Walitsuse välisjaat-
konna ettepanekul tunnistajid liitriigid Eesti
Maapäewa tegelikult iseseiswaks ainjaks kõrge-
maks wõimaks Gestis.

Seega annab Eesti Ajutine Walitsus teada, et
ta oma tahtistatud tegewust uuesti on alganud ja
avaldab järgmisi:

1. Kõhematel päewadel astub kogu Eesti
Maapäew, kelle peauileandeks on Eesti Ajutawa
Kogu koguastumise üleüldise, ühetasase, otse-
koheise, jalgajase ja proportsionalise hääleõiguse
põhjal.

2. Kõik üleüldise walimiseõiguse alusel walitud
maa-, linna- ja wallaomawalitsuse asutused pea-
wad ajawitmata oma katkestatud tegemust jat-
kama juhatajale järele, mida Ajutise Walitsuse mo-
linitud kohtadel ammuwad. Wahepeal tegewuses
olnud ametiasutustelt ja isikutelt tuleb asjaaja-
mine üle võtta.

3. Ajutine Walitus kutsub Eesti rahwast rahuliku wäljastusega Ajutise Walituse wastutuse rihast tegewust toetama ja tõrja segawatest wäljastumistest tagasi hoidma. Maa ja rahwa kaitseks on jammusid astunud. Jäeäranis külmawere-
list ja kohusetundliku lahendamist nõuab tootlus-
kõikumine, mis senise kontrollerimata ja meie
maale kahjuliku tegewuse läbi kriitiliseks on läinud.

Eesti Ajutine Walitus loodab, et Eesti rahwas sel suurel ajaloolisel filmapilgul oma enesemääramise õigust kulturalistlikult tarvitada oskab.

Tallinnas, 11. novembril 1918.

Eesti Ajut. Walituse wolituel: J. Põska.

Ajutise Walituse kokkusead.

Maanõukogu Wanematekogu otsustas 12. nov. j. a.:

Ajutiselt, kuni Maanõukogu koguastumiseni Ajutise Walituse kokkuseade järgmiselt ära määrata:

Pea- ja siseminister: R. P ä t s.

Peaministri asetäitja ja kohtuminister: J. Põska.

Siseministri asetäitja ja rahaminister: J. R u t k.

Wälisminister: O. Strandmann.

Sõjaminister: A. Larka.

Tsedeminister: J. Peterson.

Põllutöö- ja tootlusminister: J. R a a m o t.

Sõjandusminister: P. Põld.

Sõjala portfellita minister: J. Tõnisson.

Tööministri ja tööstusekaubanduse ministri kohad Eesti sotsiaaldemokraatlike Tööliste partei kandidaatide jaoks wabaks jätta.

Leiba linnadele ja maata- rahwale.

Rodanikud!

Leiwatagawarad linnades on otja lõppemas. Sakslaste käest toiduasutusi üle võttes leidis Eesti Ajutine Walitus Tallinnas ainult 3400 puuda wilja tagawara eest, mis poolenaelalise portsjoni juures ainult 3 päewaks jatkub. Maatamehed maal on jamaajuguses hädas.

Põllumehed, Teie käes on uue Eesti riigi-
korra ja walituse päästmine: teie käes on wili. Seft nälga on kõige juurem hukatuse tooja ja iga walituse korra häwitaja. Seni andsite teie wilsalt toiduaineid, seft teie ei teadnud, kuhu nad läksid. Müüd teate teie seda. Sga filmapill on kallid. Demokraatlikud wallawalitused, astuge wiibimata kofku ja korraldage wilja kogumist, laadimist ja jaatmist, kõige pealt Tallinna. Rõ-
jutage niikasti suur- kui wäikepõllupidajaid iga küllwidesjatini pealt 3 puuda wastawat wilja wälja andma. Määrake omalt poolt teatud

päewaks raudteejaama wiljakokkumõttjad ja edasi-
jaatjad. — Eesti A. W. kohustab ennast wilja eest
kohe raudteepaberite üleandmise järele Tallinnas
walla esitajatele raha wälja maksma.

Senire wilja ja leiva hindade mitte õiglase
wahetord teeb võimalikuks wilja hinda tõsta,
kuna leiva hind Tallinnas endiseks jääb. Uus
wilja hind on raudteejaamas järgmine: rukis ja
niju — 15 rbl. puud, kaer ja oder 13 rbl. puud.

Jaamaülemad, teenijad ja töölised. Andke
wälaspool järjekorda meowimalust neile, kes
tootlusministeeriumi nime peale Tallinna ehk
teistesse linnadesse uuesti korraldatud tootlus-
walitustele moona koondawad.

Eesti Ajutisel Walitusel on läbirääkimised
käimas Inglise ja Amerikaga, et kõige lähemal
ajal pärast läbitäimise awamist siia okeani
tagant wilja toodaks. See jissewedu on juba sõ-
jariistade-rahwa tingimistegi järele täitsa mõima-
lik. Riit on meil edaspidi tootlusasjus kergitust
loota, ainult waja just praegune kõige lähem
kriitiline aeg ühemeelses wastastituses kohuse-
tundes läbi pingutada.

Kauplemine iseturgudel kartulitega, heinte ja
õlgedega on tänasest päewast waba. Jäeäranis
kartuli poolest ei ole meil puudust korta. Kõigi
toiduainete wäljameedu Eesti riigi piiridest on
kielatud, kuna maafonna piiride wahel mingit
wahet ei tehta.

Warustage Saksa sõjawäelasi niikaua kui nad
Eesti riigi piirides wiibiwad.

14. nov. 1918.

Põllutöö- ja tootlusminister: J. R a a m o t.

Eesti Wabariigi kodanikkudele.

Jsefeisew Eesti Wabariik on teoks
jaanud.

Eesti rahwa ühemeelse tahtmise peale toetades
on Ajutine Eesti Walitus kõik mõimu Eesti Wa-
bariigis oma kätte mõtnud.

Ajutine Walitus tahab kõik jõu kofku mõtta, et
oma kohust Eesti maa ja rahwa wastu täita.

Õimejeks asjaks on, et wabas Gestis seadus-
likkus, kindel kord ja kodanikkude julgeolek wiibi-
mata ja täielikult maksma hakkaks.

Ütji omast jõust ei suuda Walitus midagi. Eesti
rahwas ise peab tegewusesse astuma, et oma
noort wabadust lõpulistult kindlustada ja kaitsta.

Eesti Rahwa wäels peawad kõik mehed,
keda Ajutine Walitus kutsub, ajawiitmata kofku
astuma, et, sõjariistad käes, Eesti piirid wäliste
hädawu wastu kaitsta ja maal korra ning rahu
üle maksata.

Politilised kodanikuõigused: ko-
dukolde- ja isikupunkumatus, sõna-, koosoleku-,
triiki- ja jüdametunnistuse-wabadus on täielikult
maksma pandud.

Töökaitse seadused, tööliste kimita-

mine õnnetuste ja haiguste vastu, ühinemise- ja streigidiguse astuvad jälle jõusse.

8-tunnil. tööpäew tööstuses ja kaubanduses hakkab uuesti maksma.

Rahwatoitluse kindlustamine on Ajutisel Walitsusel üks tähtsamatest muredest. Wiljatagawarad on maal wäiksed. Nälja hädakuu eest hoidmiseks wõtab aga Walitus kõik abi nõud tarwitajale. Walitus on oma jaadikute läbi kindurikide juures sammusid astunud, et Gestimaale wilja jaadetak.

Gesti Maapäew astub 20. nov. kokku, et hädalikka seaduse-uuendusi kinnitada ja Gesti Ajutawa Kogu walisimiseks dukt üleküldide, ühesjuguise, jalajase, otsekohese ja proportionalse häälediguse põhjal jugu peale waatamata wälja anda.

Ajutaw Kogu peab Gesti Põhjusseaduse kinnitama ja ära otjustama maaküsimuse Gestis, nagu jeda Gesti rahwa tulewane edenemine nõuab. Gesti pind peab Gesti rahwa omaks saama. Maa peab Gestis nende kätte minema, kes teda harivad.

Ajutaw Kogu peab rahwusliste vähemuste õigused Gestis kindlaks määrama.

Praegused päewad on Gesti tulewiku kohta otjustarad.

Gesti tulewik on kindlustatud, kui meie rahwas oma terve jõuga Ajutise Walitsuse ümber kogub, et ujus oma elujõu sisse, mis teda 700 aasta wiletjustest, hädadest ja kannatusdest üle kandnud, kui waba rahwas oma riiki rajada, kus tulewased põlwead wõiwad paremale tulewikule vastu minna.

Jga kodanik Gestis täitku praegusel ajaloolikul filmapilgul oma kohust rahwa ja maa vastu!

Kui meie ise omal jõul Waba Gesti elusse wiime, siis ei jää Gesti Demokraatlikele Wabariigile täielik tunnistus ka suurte rahwaste poolt mitte tulemata.

Ja iseseisew Gesti wõib täisõigusliku liikmena Rahwaste Liitu astuda.

Tallinnas, 16. novembril 1918.

Gesti Ajutine Walitus:

Peaministri asetäitja ja kohtuminister:

J. Põstka.

Rahaminister ja sifeministri asetäitja:

J. Kuff.

Sõjaminister: A. Larka.

Haridusminister: P. Põld.

Teedeminister: J. Peterson.

Kaubandusministri kohustetäitja:

R. Põstner.

Põllutööminister: J. Rammot.

Töö- ja hooletandeministri kohustetäitja:

A. Tulp.

Walisminister: D. Strandmann.

Minister ilma portfelli: J. Tõnisson.

Gesti Rahwawäe kokkukutsumine.

Gestima piiride kaitseks ja riiklike korra alalhoidmiseks Gesti Demokraatlikes Wabariigis on Gesti Ajutine Walitus otsustanud wiibimata Gesti Rahwawäge kokku kutsuda.

1) Gesti Rahwawäe ülesandeks on Gesti riiklist iseseiswust kaitsta ja awalikku korda Gesti Demokraatlikes Wabariigis alal hoida.

2) Gesti Rahwawäe arv määratakse esialgu 25.000 mehe peale ja tõstetakse edaspidi tarwibust mööda.

3) Gesti Rahwawäeks kutsutakse wabatahtlikud 21—35 aastani.

4) Kokkukutse algab 21. novembril. Kui 28. novembriks mõnes maakonnas nõutaw arv rahwawäelasi kokku ei tule, siis tuleb sõjaministri korraldusel meeste junninõukmine 21 aastast alates.

Täheendus: Wastuwõetawate meeste arvu ilksilute maakondade ja linnade peale määrab sõjaminister ära.

5) Rahwawäelaste wastuwõtmine sünnib maakonna linnades maakonna rahwawäekomisjonide läbi.

6) Maakonna rahwawäekomisjoni kokkusead on järgmine:

a) esimees — maakonnawalitsuse esimees;

b) abiesimees — maakonna rahwawäe-ilem (senine maakonna Gesti Kaitse Liidu ülem);

d) liikmed:

1) linna omawalitsuse esitaja;

2) maakonna arst;

3) maakonna wallawanemate esitaja;

4) kohalik wallawanem (wastuwõetawa elukoja järele).

7) Kuhu wastuwõetud rahwawäelased teenistusesse lähewad, jeda määrab maakonna rahwawäe-ilem sõjaministri juhatusst mööda.

8) Wastuwõerud rahwawäelased ilmuvad teenistusesse oma riietes ja saabastes, ühes nädala toidumoonaga.

Täheendus I: Riided ja saapad olgu korralikud. Pesu vähemalt kaks paari.

Peale selle wõtab iga mees magabiskoti, peapadja, teli ja kaks lina kaasa. Rehwad mehed saawad tarwilikud riided ja pesu kohalikult walla omawalitsuselt.

Täheendus II: Nädala toidumoonaa saawad wastuwõerud mehed sellest tasuta wõi mõisalt, kelle maa peal mehed elawad; linnas linnawalitsuselt.

9) Rahwawäe warustab sõjariistadega Gesti Ajutine Walitus.

10) Rahwawäe ülewaltpidamise eest hoolitseb Gesti Wabariit.

11) Gesti wabatahtliit Rahwawägi jääb tegevusse nii kaua, kuni Gesti Wabariigi iseseiswus

lõpulikult kindlustatud ja alaline Rahwa-
wägi korraldatud on, mis mitte hiljem ei jünni
kui eesolewa talwe lõpuks.

12) Riikvõimudele määrataste tegema tee-
nistuse ajal tasuks päewaraha 3 mk. ja riide kulu
1 mk. päewa kohta.

Täheendus: Puhkusel olijatele päewa-
raha ja riidekulu ei maksta.

Gesti tulewik, Gesti maa ja rahwa julgeolek
on kindlustatud ainult siis, kui Gestis tõsine de-
mokraatlik riigivõim tõuseb, kes Gesti Wabariigis
seaduslikkust ja wabadust kindlustab ja Gestimaad wäliste hädaohutude
eest kaitses.

Me tahame mehed olla, kes waba Gesti loo-
wad ja teda kaitseswad.

Sellepärast kõik mehed, kes wõiwad sõja-
riistu kanda, wabatahtlikult Gesti
Rahwawäkke!

Tallinnas, 16. novembril 1918. a.

Gesti Ajutise Walitsuse nimel:

Peaminister: J. Poska
Sõjaminister: A. Larfa.

Ohwitseride ja sõjawäe ametnik- kude kokkukutses.

1. Kõik ohwitserid, arstid ja ametnikud, kes
endistes Gesti polludes teenisid ja kes polgu-
ülema poolt uueks formerimisest määratud, on
kohustatud wiibimata järgmistesse linnadesse
ilmuma:

1. polk — Tallinna,
2. polk — Tartu,
3. polk — Võrru,
4. polk — Narwa.

Kõik teised Gesti rahmusest ohwitserid, elukut-
selised ja sõjaagelid, peawad wiibimata Tallinna
sõjawäe staapi Pagari uul. nr. 1 ilmunna, tarwi-
liki dokumentisid endise teenistuse üle kaasa
wõttes.

2. Kõik Gesti rahmusest waltweblid ja wane-
mad alamohwitserid, kes Wene sõjawäes, reas,
üleaja teeninud ja Gesti sõjawäes teenida soowi-
wad, ilmugu wiibimata, tarwiliki dokumentisid
teenistuse üle kaasa wõttes, polgu staapidesse
järgmistes linnades: Tallinnas, Tartus, Võrus,
Narwas, Rakweres ja Pärnus.

Kuni wõimuriiete muretseniseni riigi poolt,
peab oma riideid ja jaapaid kandma. Riided ja
jaapad peawad korraldud olema.

Riigi poolt on jõe ja palgaks kuus: waltweb-
litele 225 marka, wanematele alamohwitseridele
175 markka.

Tallinnas, 16. novembril 1918.

Ajutise Walitsuse nimel:

Sõjaminister: A. Larfa.

Tööpäewast ja töökaitse seadusest.

Päewatäht Nr. 1.

Gesti Maanõukogu Wanematekogu ja Ajutine
Walitus tunnistasid 8-tunnilise tööpäewa ja
1917. a. töökaitse seadused maksjaks.

Olen nende otjuste teostamiseks ajutiselt
tööministeriumi juhatusse enese kätte wõtnud
ja panen ametisjemääratud riigiametnikkudele,
omawalitsuse asutustele ja ametiühjustele ette
Maanõukogu Wanematekogu ja E. A. Walit-
suse otjuste täitmise järele walwata ja nende
raskumise juhtumistest minule teatada.

16. nov. 1918.

Tööministri eest A. Tulp.

Piiride kinnipanemine ja alkoholi keeld.

Gesti Kaitse Liidu juhatus avaldab järgmise
määruse:

Ajutise Walitsuse nimel, sõjainistri käjul:

1) Pandakse Gesti Wabariigi piirid kinni iga-
sugusele liikumisele tänasest päewast algades. Gra-
korraliste lubade wäljaandmise õigus antakse
kuni isearalise korralduseni Maakonna Liitude ju-
hatajale.

2) Igasugune jahkedamine toiduainetega on
keelatud.

3) Tänaise päewaga lõpetatakse ajutiselt iga-
sugune alkoholi müük.

4) Järwa- ja Wirumaa Kaitse Liidu liik-
metel tuleb kohalike liidu juhatusse poolt määra-
tud arwul wiibimata oma maakonna linna ilma-
da põhja piiri kaitsejalkade formerimisest.

Iga ilmuga liige peab kahe nädala toidu-
moonaga warustatud olema. Warustuse ja kili
eest peawad hoolitsema maal walla- ja linnas
linnawalitsused.

Nende määruste § 1, 2 ja 3 wastu esijad wõe-
takse kohtulikule wastutusele.

17. nov. 1918.

Gesti Kaitse Liidu Juhatus.

Waranduste ostmisest Saksa sõja- wäelaste käest.

Ajutine Walitus otjustas 16. nov. s. a. järg-
mist määrust ja teadaannet avaldada:

Saksa wäed lahkumad maalt ja koha peal ole-
wad tagawarad ja ladud wõetakse Gesti Ajutise
Walitsuse poolt üle. Ülewõetaw warandus läheb
Gesti riigi omandusse, sellepärast on igasugune
erawiisil asjade omandamine lahkumatest sõja-
wäelastelt ostu ehk muul teel täiesti keelatud.

Selle keelu wastu omandatud warandused
wõetakse tasuta ära ja jüüdlased langewad walju
karistuse alla.

Peaministri eest: J. Poska.

E. A. W. asjaajaja: E. A. Laaman.

Trükkiasjade ajutised määrused.

Kuni uute jellekohaste seaduste väljatöötamiseni ja jõusse astumiseni määravad järgmised ajutised määrused:

§ 1. Igasugune kirjastamine Gesti on waba, niisama ka trükkiasjadega kauplemine.

§ 2. Igasüks, kes soovib ajalehte ehk ajakirja välja anda, peab Tallinnas, Tartus ja Narvas siseministrile, mujal Gestimaal — maakonnavalitsuse esimehele jellekohase teadaande sisse andma.

Teadaanded peavad sisaldama teateid järgmistest küsimustest kohta: a) koht, kus ajaleht ehk ajakiri ilmub; b) väljaande nimetus, ilnumise terminid ning tellimise hind; c) ajalehe ehk ajakirja väljaandja ning vastutava toimetaja eesja liignimi ning elukoht ja wanadus, kui neid mitu on, siis kõigide elukoht ja wanadus; d) trükkida, kus väljaanne ilmub. Teadaande vastuvõtmise üle antakse teadaande sisseandjale kviitung. Üksnes viimase ettenäitamisel võivad trükkilokjad ajalehti ja ajakirju trükkida.

§ 3. Vastutavaks toimetajaks võivad olla üksnes isikud, kes Gesti piirides elavad, täiealised on ning kelle õigused kohtu otsuste põhjal mitte kätkestatud ei ole.

§ 4. Paragrahv 3 ülesloetud teadetes ette tulnud muudatuste üle peab viibimata teatama jama suguse korra järele.

§ 5. Igasüks ajakirja ja ajalehe numbris peab ära tähendatud olema: vastutava toimetaja, väljaandja ning trükkiloka, kus ta trükitud, kui ka toimetuse aadress.

§ 6. Need nõudmised ei ole määratud trükkiasjade kohta, mis igapäevaste elutarvituste täitmiseks on määratud, nagu nimekaardid, koosoleku kutsed j. n. e.

§ 7. Kui ajalehtede ning ajakirjade numbrid, mis § 5 ülesloetud teateid ei sisalda, müügil leitakse, siis konfiskeeritakse nad viibimata müüjta poolt ära. Leidub nendes kirjutusi, mis trahvi määrilised, siis võetakse nende müüjad ning laialilastajad seaduslikule vastutusele. Kuni kohtu otsuseni võib jamaastele isikutele trükkiasjadega kauplemist siseministri korraldusel ära keelata.

§ 8. Küsimustes, mis jelles määrujes ette pole nähtud ehk mis kahtlusi võivad äratada, tuleb kätia Wene Riigi Ajutise Valitsuse poolt 27. apr. 1917. a. väljantud määruste järele (Wenemaa Ajutise Valitsuse Teataja nr. 55, 16. mail 1917).

§ 9. Trükkilokjad on kohustatud kõigist asjadest, mis nad trükiwad, peale nimekaartide, kuulutuste j. n. e., jaatma 6 eksemplari siseministeriumi trükkiasjade osakonnale.

18. november, 1918.

Siseministri eest: J. R u f f.

Sekretäri k. t.: R. L e p p.

Ajutiste kohtute sisseseadmise üle.

§ 1. Kõik kohtu ajutised Gesti wabariigi piirides alustavad päewal, mis kohtuministri poolt kindlaks määratakse, oma tegewust seaduste põhjal, mis endise ühendatud Gesti ja Põhja-Liivimaa kubermangu piirides kuni 24. oktoobrini 1917 määratud olid, järgmiste muudatuste ja täiendustega:

a) Kohtupidamise keeleks on Gesti keel. Asjaarutamise juures võib teist keelt tarvitada, kui kohus ja asjaosalised jeda mõistavad. (Kohtu Ajutuste sead. § 557, Tsiviilkohtup. sead. §§ 261, 263, p. 2; 1269, p. 2; 1276, p. 2 ja 405 Kriminaal Kohtup. sead. § 579).

b) Wallakohtud ja Ülemalurahwakohud kaotatakse ära. Nende mõimupiiridesse käiwad asjad lähewad asjakohaste kohtute kätte üleüldiste määruste põhjal (Baltimaa wallakohtu seadus 9. juulist 1889; Ajutised määrujed wallakohtute poolt pealepandamate karistuste kohta; Kriminaalkohtupidam. seadus § 1333—1335, 1348 ja 1349; Tsiviilkohtupidam. sead. § 31, p. 3.).

c) Rahukohtute mõimupiirkonda käiwad Nõudmise Asjade Kohtupidam. Sead. § 1806 põhjal kõik Nõudmise asjad kuni 5000 rublani.

d) Rahukogud on ühtlasi esimeheks astmeks nõudmise ja jüüdistuse asjades, mis rahukohtuniku mõimupiirist üle ulatavad. (Kohtu Ajutuste sead. § 573).

e) Ringkonna kohus on teiseks kohtu astmeks punkt d all tähendatud nõudmise ja jüüdistamise asjades. (Kohtu Ajutuste sead. § 556, 77—80², 110—113).

f) Warguse, kelmuse ja mõõra wara omandamise ning raiskamise asjus, kus esimest kohtuastet kiriteo objektii wäärtus määrab, juurendatakse Rahukohtu mõimupiiri ulatust kuni 3000 rublani, kusjuures wangistamise aja ülemäär siiski Rahukohtu trahwijeaduses §§ 169—181 ettenähtud määraist üle ei või ulatada.

g) Süüte asjades, kus kahjutaju nõudmine üle 3000 rubla ulatab, on esimeheks kohtuastmeks Rahukogu. (Tsivilasjade kohtupidamise seadus § 184, kaelakohtu kohtupidamise sead. § 172).

h) Ülemaks kassatsiooni kohtuks on Rõrgem Riigikohus.

i) Nõudmise asjades, mille wäärtus mitte üle 100 rubla ei ole, ja süüte asjades, kus karistus üle 50 rubla ehk 7-päewase aresti ei ulata, võib kaebada Rahukogusse ainult kassatsiooni teel (Kriminaal kohtupidamise sead. 124., Tsivil kohtupidam. sead. §§ 162., 134.).

k) Kohtuotsuste täitmist nõudmistest asjades alla 500 rubla tuleb maakondades kohaliku miilita läbi toimetada. Kaebused miilita peale täitmise asjades tõstatatakse rahukohtunikkude juures Tsivil kohtupidam. seaduse korra järele kohtupristawite kohta. (Tsivil kohtupidam. sead. § 1841¹—1841²).

1) Rahukogude esimeestele määratakse üks abi (Rohu Mutuste sead. § 559.).

m) Rohu-uurijad võivad Rahukogu ja Ringkonnakohtu eesistujad nende kohtute istumistest kohtuliikme õigusega osa võtma laskuda.

n) Wene wabariigi Ajutise Walitsuse määrus ajutiste kohtute kohta Narwa linnas kaotab oma jõu. (Wene Ajutise Walitsuse Teataja nr. 7 — 12. märtsist 1917.).

§ 2. Prokuröri ametkond asub Kohtuministeriumi juures (Rohu Mutuste sead. §§ 124. ja järgm.).

§ 3. Ringkonnakohtu esimees võib prokuröri ettepanekul rahukohtunikule ülesandeks teha ajutiselt kohaliku kohtu-uurija kohuseid täita (Rohu Mut. sead. § 79 ja järgm.).

§ 4. Okupatsiooniaegsetes kohtutes pooleli olwad asjad pandakse asjaosaliste palwe peale sellekohastes kohtutes käima.

§ 5. Administratiivkohtu osakonnad asuwad Rahukogude juures. Rahukogude otjaste peale administratiiv asjades võib Rõrgemaske Riigikohtusse edasi kaewata. (Wene Wabariigi Ajut. Walitsuse seadlus — Ajutise Wal. Teataja 9. juun. 1917. nr. 75.).

§ 6. Kuni sellekohase uue seaduse wäljatötmiseni määrab kohtunikka ja kohtu-uurijaid, prokuröri ja tema abilisi ametisse Ajutine Walitsus.

18. nov. 1918.

Peaministri a. t. ja kohtuminister

J. P o s t a.

Ajutise Walitsuse asjaajaja:

E d. L a a m a n.

Waleandmise leping.

Baltimaade jaoks määratud Saksa riigi peawoliniku hra August Winnigi ja Gesti Ajutise Walitsuse esitajate hrade teedeministri Petersoni, Dr. Koniku, wamm. adm. Birki, kaupm. Puhki ja Heinrich Luhti wahel:

1. Ülemat riigiwõimu Gesti etnograafilises piirkonnas käsitab Gesti ministerium Ajutise Walitsuse kujukul, kes Gesti Maapäewa ees wastutaw.

2. Kogu walitsemine selles piirkonnas läheb, niiwõrd kui see juba fündinud ei ole, 21. novembrist saadik Gesti Walitsuse asutuste kätte. Ühtlasi wõetakse üle kõik hürwood, laduruumid, inventar, tagawarad ja kassaseisud, niiwõrd kui palju nad mitte sõjawäe omandus ei ole. Jdapanika ja teistesse rahwasutustesse mahutatud awalikud (riigi ja kogukonna asutuste) rahad lähewad Gesti Walitsuse omandusesse üle.

3. Kuni sõjawäed maale jääwad, pole neil mingit õigust walitsuse ja administratiiv-asjadesse segada. Maawalitsus muretleb, sõjawäelaste teenistuse kohtadega käskides käies ja ladudes olemaid tagawarajid kaasa tarwitades, sõjawäelaste forterite ja sõõgi eest. Gesti Walitsus saab wägede

wäljawiimise sammude üle alataja informitub. Wäljawiimise juures tulewad üle anda sõjawägede poolt tarwitatud sisseseaded, niiwõrd kui nad maal eest olid leitud.

4. Postiühenduse wõtab Gesti Walitsus üle. Telegrafid ja telefon jääwad ajutiselt kuni edaspidise kottuleppimiseni sõjawäewalitsuse alla. Elanikud wõiwad olemaid sisseseadeid piiramata tarwitada; Gesti Walitsus wõib wõrgu ülesehitamist ja uute sisseseadete ehitamist wiibimata alustada.

5. Raudtee asjanduse ülewõtmiseni saadab Gesti Walitsus oma komisjarid Sõjawäe-Raudtee-Direktjioni (M. E. D.) selle alam-asutuste ja jaamade juure, et niikõige sõjawäelise, kui ka kodanlike läbikäimise tarwidust täita. Raudtee tööliste ja teenijate tööttingimised saawad kohe läbi katjutud ja parandatud.

6. Wäljavedu seatakse Gesti Walitsuse asutuste kontrolli alla, kes juba niiwõrd, kui see mitte sõjawäe warandusse ei puutu, takistada wõiwad. Erialgu lahtijets jääb kottulepe maal kottuosetud tooresainete kohta.

7. Gesti etnografiline piirkond lahtub Ülemida tollipiirist wälja. Sissemõetud tollimaksud käiwad üleüldisesse lõpuarwesse.

8. Tartu ülikool läheb kõige hiljem praeguse semestri lõpul Gesti Walitsuse kätte üle.

9. Mõlemad pooled loowiwad edaspidiseid läbirääkimisi kõige paremas läbisaamises korraldada.

Walmistatud: Riias, 19. Novembril 1918.

August Winnig.

F. Peterson.

W. Puhk.

Dr. Konik.

H. Luht.

Tõlge alguskirjast õige:

A. Birk.

E. A. W. asjade walitseja: E d. L a a m a n.

Ajutised administratiivseadused.

Ajutine Walitsus wõttis 19. nov. j. a. wastu järgmised seadused:

Seadus 1. Ülemineku aja kohta.

1. Kõik ametiasutused ja ametnikud on kohustatud oma tegewust senisel alusel ja wiisil jätkama, kuni see tegewus seaduslikkude wõimude poolt lõpetatud, muudetud ehk jälle ametiasutused ära kaotatud ehk ametnikud kõrvaldatud ei ole.

2. Kuni uute seaduste wäljaandmiseni ehk endiste muutmiseni majawad need seaduslikud määrused, mis 24. oktobrini 1917. a. praeguse Gesti riigi piirides jõus olid, niiwõrd kui need seadused Gesti Maapäewa otjast mööda, mis 15. novembril 1917. a. wastu wõetud, Päästekomitee manifesti läbi 25. meebuarist 1918. a. kui ka Ajutise Walitsuse endiste ja käesolewa määruse läbi muudetud ei ole.

3. Pärast 1917. a. 24. oktoobrit väljaantud seadustest ja määrustest jäävad ajutiselt maksma need määrused, mis Saaja võimude poolt Liivi- ja Gestimaa jaoks antud, Määrustelehes ja lisas eraldi ära tähendatud on, kusjuures neis määrustes ettenähtud maa-, maakonna- ja linnapealikute õigused ja kohused Ajutise Valitsuse maakonna volinikkude peale üle lähewad, kuna käsuandja kindrali ja ka ülemjuhataja õigusi ja kohustusi walitsemise asjus sellekohane minister täidab.

4. Zgafugused kahtlused selle eht teise seaduse tarwitusele wõtmise kohta, mis ametikohtades ja ametnikkude juures ette tulewad, lahendab lõpuks Riigikohus, aga tema fiskeadmiseni kohtu-minister.

Seadus 2. Riigikeelse kohta.

Rõikides ametiasutustes ja kõikide ametnikkude juures seatakse nii ruttu, kui asjaajamine lubab, Eesti keel kui ametlik keel fiske.

Kõhalkikude wenelaste alalistes ajukohtades Peipji järwe ümbruses ja rootslaste ajukohtades Väinemaal tarwitatakse Wene eht Rootsi keelt.

Seadus 3. Endiste määruste kohta.

Rõik junduslikud määrused, mis käsuandjate kindralite, maa-, maakonna- ja linnapealikute poolst tänapäewani välja antud, kaotawad oma jõu ja nende ajemele tulewad need seaduslikud määrused tarwitusele wõtta, mis endise kubermangu walitsuse võimude ja linnavalikogude poolst välja olid kuulutatud.

Seadus 4. Maa administratiivse jaotuse asjus.

1. Eesti riik jaotatakse administratiivselts lümmesse maakonda.

2. Ajutise Walitsuse esitajateks on maakonna wolinikud.

Tarwidust mööda määrab Ajutine Walitsus oma wolinikka ühikute wäiksemate ringkondade ja linnade tarwis, nende wõimkonda ja ülesandeid eriliselts kindlaks määrates.

3. Maakonna wolinikud täidawad kohuseid ja tarwitawad õigusi, mis kubermangu komisjaridel ja maakonna komisjaridel landa ja tarwitada olt.

4. Maakonna wolinikka määrab Ajutine Walitsus; ringkondade wolinikka määrab fiske-minister.

Seadus 5. Määruste jõusseastumiseft.

Ajutise Walitsuse määrused astuwad jõusse „Riigi Teatajas“ awaldamisega, kui määruses eneses teist termini ära tähendatud ei ole.

Peaministri eest: J. Põskla.

E. A. W. asjaajaja E. D. Laaman.

Põllutöö- ja tootlusministri ajutised määrused tootlustorralduste kohta.

1) Ülemaks tootlusajutuseks Gestis on Põllutöö- ja Tootlusministeri Tootlusosakond.

2) Maakondades torraldab tootlusasja maa-konna-omawalitsus.

3) Linnades on tootlusasja torraldajaks linna-omawalitsus.

4) Maakonna- ja linna-omawalitsuste juurde tulewad asutada iseäralised tootlusosakonnad.

5) Waldades (walla juurde kuuluwad mõisad ühes arwatud) on tootlusasja torraldus walla-omawalitsuse käes.

Tallinnas, 21. nov. 1918.

Põllutöö- ja tootlusminister:

Dr. J. Raamot.

Tootlusosakonna juhataja: J. Puhk.

Põllutöö- ja tootlusministri määrused piimaga, piimajaadustega ja munadega kauplemise kohta.

1) Piimaga, piimajaadustega ja munadega kauplemine on waba.

2) Piima, piimajaaduseid ja mune on keelatud Eesti riigi piiridest välja wiia. Miisama on keelatud piima ja piimajaaduseid mannermaalt jaartele wiia.

3) Zgafugune juustu walmistamine on keelatud.

Tallinnas, 21. nov. 1918.

Põllutöö- ja tootlusminister:

Dr. J. Raamot.

Põllutöö- ja tootlusministri määrused liha, liha-jaaduste ja kala kohta.

1) Lihaaga kauplemine on waba.

2) Liha, liha-jaaduste ja kala wäljawiimine Eesti riigist on keelatud; liha, liha-jaaduste ja kala wedamine mannermaalt jaartele on keelatud.

3) Wõrstitagemine on lubatud ainult hobuse lihaft.

4) Hobuseliha ja hobuseliha jaadustega kauplemine on lubatud ainult iseäralistes karnides. Sellekohaste karnide fildidel peab tähendatud olema, et seal hobuseliha müüakse.

5) Linnawalitsusel on õigus tapamaja poolst alawäärtuslikeks tunnistatud liha ainumüügi õigust oma kätte wõtta.

6) Riigi protfendimaks tapaloomade pealt tuleb 10-kordselt sellest juuruseft wõtta, kui teda jaanuarikuul 1915. wõeti. Seda maksu on tapamajade walitsused kohustatud fiske nõudma ja Põllutöö- ja Tootlusministeri weterinär-osakonna arwale kandma.

Tallinnas, 21. nov. 1918.

Põllutöö- ja Tootlusminister:

Dr. J. Raamot.

Tootlusosakonna juhataja: J. Puhk.